ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΦΥΛ. Γ'.

ΟΙ ΜΑΜΜΕΛΟΥΚΟΙ.

Κατ' ἀρχὰς οἱ Μαμμελοῦκοι ἦσαν στρατιῶται ἱππεῖς, ἤτοι ἱππικὸν ἐλαφρὸν, συγκείμενον ἐκ νέων στρατολογηθέντων ἐν Κιρκασίᾳ καὶ ἐν ταῖς βορείοις ἀκταῖς τοῦ εὐξείνου πόντου, οἵτινες ἐπωλήθησαν ὡς δοῦλοι καὶ ἀνετράφησαν στρατιωτικῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου. Ὁ στρατὸς οὗτος κατέστη μετ' ὀλίγον τόσῳ ἰσχυρὸς, ὥστε κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΓ'. αἰῶνος ἀνέτρεψε τὸν θρόνον τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀνηγόρευεν ἐφεξῆς τοὺς ἡγεμόνας αὐτῆς ἐκ τῶν μελῶν του.

Ἦσαν δὲ οἱ Μαμμελοῦκοι φοβεροὶ ἐν πολέμῳ. Οὗτοι ἐνίκησαν ἐν Μανσούρᾳ καὶ ἠχμαλώτισαν τὸν Βασιλέα τῆς Γαλλίας Ἅγ: Λουδοβῖκον, οὗτινος ἡ σταυροφορία, ἕνεκα αὐτῶν, ἐναυάγησε. Διετέλεσαν δὲ κύριοι τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ 267 ἔτη. Τὸ ὄνομα τοῦ Σουλτάνου τῶν Μαμμελούκων ὑπῆρξε σεβαστὸν καὶ ἐπίφοβον ἐπὶ Βενετῶν, Γενουηνσίων, καὶ Φλωρεντινῶν, οἵτινες τότε μετήρχοντο ἅπαν τὸ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἰνδιῶν ἐμπόριον. Τοῖς Μαμμελούκοις συνεμάχησαν οἱ Βενετοὶ, ὅπως καταβάλωσιν ἐν Ἰνδίαις τὴν τότε ἐγκυμονουμένην τῶν Πορτογάλλων ἰσχὺν, οἵτινες διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ὁδοῦ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος θ' ἀπέβαινον φοβεροὶ ἀνταγωνισταὶ τῶν μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας ἐμπορευομένων.

Τῷ 1250 εἶχεν ἀνέλθει ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Αἰγύπτου ὁ Μάλεκ-Ἀσχρὰφ, ὄγδοος καὶ ὕστατος Σουλτάνος τῆς δυναστείας τῶν Ἀγιουβιδῶν. Κατ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἤρξατο ἡ βασιλεία τῶν Μαμμελούκων. Διότι ἡ Σχὰγκρ-αλ-δὸρ, χήρα τοῦ πρώην Σουλτάνου Μάλεκ-Σάλεχ, συνεζεύχθη ἐπισήμως τὸν Μαμμελοῦκον Ἰβὲκ, ἐνεργήσασα τὴν ἀνακήρυξίν του ὡς Σουλτάνου, συμβασιλεύοντος καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ της Μάλεκ, ὄντος τότε ἑξαετοῦς. Ἀλλ' ἡ ρηθεῖσα Σουλτάνα διέταξε μετὰ ταῦτα καὶ ἐφόνευσαν τὸν Ἰβὲκ (κατὰ τὸ 1257). Πρὸς τιμωρίαν της κατεμέλησαν τὸ σῶμά της καὶ ἔρριψαν τὰ τεμάχιά του ἐκ τῶν παραθύρων τῶν ἀνακτόρων τοῖς κυσίν. Ἐν τῇ ταραχῇ ταύτῃ καὶ τῇ στάσει εὗρον τὴν

εὐκαιρίαν οἱ Μαμμελοῦκοι νὰ ἀναγορεύσωσι Σουλτάνον τὸν Κοτοὺζ, καὶ νὰ γίνωσιν ὁλοσχερῶς κύριοι τοῦ θρόνου τῶν Φαραώ.

Σελὴμ ὁ πρῶτος, αὐτοκράτωρ τῶν Τούρκων, ἐξεθρόνισε τῷ 1517 τὸν Τομὰν-Βέην, τελευταῖον τῶν Μαμμελούκων Σουλτάνον, ἀπηγχόνισεν αὐτὸν ἐν ταῖς πύλαις τοῦ Καίρου, καὶ, κυριεύσας πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον, κατέστησεν αὐτὴν ἐπαρχίαν Ὀθωμανικήν.

Πᾶς Μαμμελοῦκος, πεσὼν εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων, ἐφονεύθη ἀνεξαιρέτως. Καὶ ὅμως ὑπὸ τὴν τουρκικὴν δυναστείαν μετά τινα χρόνον ἤρξαντο οἱ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν Μαμμελούκων ἀποβαίνοντες οἱ φεουδαλικοὶ τῆς Αἰγύπτου κύριοι. Ἐπολλαπλασιάζοντο δὲ ἀδιαλείπτως διὰ νέων αἰχμαλώτων, κομιζομένων ἐκ Καυκάσου, διατηροῦντες οὕτω τὴν καλλονὴν, τὴν ρωμαλαιότητα καὶ τὴν ἀνδρίαν τῆς φυλῆς των. Ὅταν δὲ ἡ τῶν Τούρκων ἰσχὺς ἤρξατο μειουμένη, οἱ Βέηδες τῶν Μαμμελούκων μόλις κατ' ὄνομα ἀνεγνώριζον τὴν κυριαρχίαν τῆς Πύλης, πράγματι δὲ ἦσαν οὗτοι ἡ στρατιωτικὴ τῆς Αἰγύπτου ἀριστοκρατία.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅταν ἐπῆλθεν ἡ ἐκστρατεία τοῦ Βοναπάρτου. Τῷ 1798 ὁ Βοναπάρτης, ἀποπλεύσας ἐκ Προβιγκίας μετὰ στόλου καὶ στρατοῦ ἰσχυροῦ, ἤλωσε διερχόμενος τὴν Μελίτην, κατέπλευσεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, προύχώρησε μέχρι Καίρου, καὶ ἐνίκησε τοὺς Μαμμελούκους ἐν τῇ ἱστορικῇ μάχῃ τῶν Πυραμίδων.

Οἱ Βέηδες, σωθέντες ἐκ τοῦ ὀλέθρου, κατέφυγον μετὰ τῶν λειψάνων τοῦ ἱππικοῦ των εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον, ἀφ' ὅπου ἐξεδιώχθησαν ἀκολούθως ὑπὸ τῶν Γάλλων, καὶ εἰσέδυσαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς. Ἀλλ' ἡ ἐπισυμβάσα ναυμαχία ἐν Ἀβουκὶρ καὶ ἡ νίκη ἣν ἤρατο ὁ Ἄγγλος ναύαρχος Νέλσων κατὰ τοῦ Γαλλικοῦ στόλου, ἐξεμηδένισαν οὕτως εἰπεῖν τοὺς κατὰ ξηρὰν θριάμβους τοῦ Βοναπάρτου καὶ Κλέβερ. Οἱ Γάλλοι ἠναγκάσθησαν νὰ κενώσωσι τὴν Αἴγυπτον τῷ 1801, κατόπιν ἀποβάσεως ἐνεργηθείσης ὑπὸ τῶν Ἄγγλων πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ.

Οἱ Μαμμελοῦκοι ἐπανῆλθον τότε εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου· καί τοι δὲ τοσαύτας ὑποστάντες ζημίας, ἀπετέλουν στρατὸν ἀξιόλογον καὶ ἐπίφοβον.

Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ἀφίκετο τότε εἰς Αἴγυπτον ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης. Βαθμηδὸν, διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ ἀξίας του, ἔφθασεν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πασᾶ τῆς χώρας. Ἐσκέφθη δὲ ὁ μεγαλεπίβολος ἀνὴρ νὰ ἀποτεινάξῃ τὴν κυριαρχίαν τῶν Τούρκων, καὶ τὸ κατώρθωσε. Προσκαλέσας οὗτος πάντας τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Καίρου Μαμμελούκους, ὅπως παραστῶσιν εἰς μεγάλην τινὰ ἑορτὴν γενομένην πρὸς τιμὴν τοῦ υἱοῦ του, μέλλοντος νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Μέκκας τὴν 1ην Μαρτίου 1811, διέταξε νὰ κλείσωσι τὰς θύρας ἅμα οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ μέγαρόν του. Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Ἅμα δ' οἱ Μαμμελοῦκοι εἰσῆλθον, ὑπεδέχθη αὐτοὺς γενικὸς πυροβολισμὸς, ἄχρις οὗ ἐφονεύθησαν πάντες.

Τὴν τύχην τῶν φονευθέντων ἔσχον καὶ πάντες οἱ εἰς ἄλλας πόλεις ἢ χωρία τῆς Αἰγύπτου ἐσπαρμένοι Μαμμελοῦκοι.

Τινὲς ἐξ αὐτῶν κατέφυγον εἰς Δόγγολαν τῆς Νουβίας. Ἐπὶ τέλους κατέστρεψε καὶ τὰ ἐναπομείναντα ταῦτα λείψανα ὁ Ἰβραὴμ Πασᾶς, σήμερον δὲ ἐκ τῶν Μαμμελούκων μόναν τὸ ὄνομα σώζεται.

ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

Δὲν ὑπάρχουσι τέχναι διὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῶν ὁποίων νὰ ἐγένοντο τοσαῦται εἰκασίαι, ὅσαι ἐγένοντο διὰ τὴν ναυπηγίαν. Κορμὸς δένδρου θεαθεὶς κατ' ἀρχὰς ἐπιπλέων ἐν τῷ ὕδατι, ἐγέννησεν, ὥς τινες διατείνονται, τὴν ἰδέαν τῆς ναυπηγίας. Οὕτω συνήνωσαν πολλοὺς τοιούτους κορμοὺς καὶ, ἑνώσαντες αὐτοὺς, ἀπετέλεσαν κατ' ἀρχὰς σχεδίας. Ἀκολούθως κατεσκευάσθησαν μικραὶ λέμβοι ἐκ σχοίνων καὶ καλάμων, καλυπτόμενοι ἔξωθεν ὑπὸ δερμάτων ζώων. Ἀλλὰ ναυτικός τις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, παρατηρήσας ὅτι ἡ τοιαύτη λέμβος ὡμοίαζε καθ' ὅλα κορμὸν δένδρου ἐσκαμμένον, ἐσκέφθη νὰ πραγματώσῃ τὴν ἐπελθοῦσαν αὐτῷ ἰδέαν. Τῷ ὄντι, σκάψας κορμοὺς δένδρων, κατεσκεύασε λέμβους στερεωτέρας καὶ πρὸς πλοῦν καταλληλοτέρας. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὅμως λέμβοι ἀντεῖχον εἰς τὰ ὕδατα, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο καὶ νὰ πλέωσι ταχέως. Ἄλλος τις παρετήρησεν ὅτι τὰ πτηνὰ καὶ οἱ ἰχθύες ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς πρότυπον νέων σκαφῶν, δυναμένων νὰ πλέωσι ταχὺ καὶ νὰ ἐπιχειρῶσι ταξείδια μακρυνά. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐσχηματίσθη μέγας ἐκ ξύλου ἰχθὺς, οὗτινος ἡ εὐρυτάτη κοιλία ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ ἱκανοὺς ἀνθρώπους. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἰχθύος τούτου παρίστανε τὴν πρῴραν, ἡ δὲ κοιλία τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου. Ἡ οὐρὰ ἔδωκε τὴν ἰδέαν τοῦ πηδαλίου, τὰ δὲ πτερύγια τῶν κωπῶν.

Ταῦτα συνέβησαν, ἂν ὄντως συνέβησαν, πρὸ τοῦ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ. Τὸ πλοῖον ὅμως; ἢ ἡ κιβωτὸς ἣς ἐπέβησαν ὁ Νῶε, ἡ οἰκογένειά του καὶ παντὸς εἴδους ζῶα, ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ἐφεξῆς ὡς πρότυπον πλοίου χωρὶς ν' ἀναγκάζωνται οἱ ναυτικοὶ νὰ κατασκευάζωσιν ὁμοιώματα στρουθίων καὶ ἰχθύων.

Τὸ ἀληθὲς ἐν τούτοις εἶναι ὅτι ἐκ τῶν ἀρχαίων λαῶν πρῶτοι οἱ Φοίνικες ἐμφανίζονται ὡς διακριθέντες εἰς τὰ ναυτικά. Ἡ δὲ Φοινίκη, μικρὸν ἀπέχουσα τῆς Ἀρμενίας, ἀπετέλει μέρος τῆς χώρας, ἔνθα οἱ υἱοὶ τοῦ Νῶε ἔμειναν ἐφ' ἱκανὸν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, καὶ ἀφ' ὅπου, πολλαπλασιασθέντες, ἀπῆλθον εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, ὅπως κατοικήσωσιν αὐτά. Ἰδοὺ διατί ἴσως οἱ Φοίνικες ἔμαθον πρῶτοι τὴν ναυπηγίαν.

Ὅταν ἐναυπηγεῖτο πλοῖόν τι, ἐπεκράτει παρ' ἀρχαίοις ἡ συνήθεια νὰ ἀφιερῶσι τοῦτο θεότητί τινι, τελουμένης πρῶτον ἱεροτελεστίας τινός. Ὁμοίωμα τῆς θεότητος ταύτης προσηρμόζετο εἰς τὴν πρῴραν τοῦ πλοίου. Τὴν ἀρχαιοτάτην ταύτην συνήθειαν διετήρησαν μέχρις ἐσχάτως καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι ναυτικοί. Τὸ ναυπηγούμενον πλοῖον ἀφιεροῦτο εἰς ἅγιόν τινα, οὗτινος ὁμοίωμα ἐτοποθετεῖτο εἰς τὴν πρῴραν ἢ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἀνηρτᾶτο εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πλοιάρχου, ψαλλομένου πρῶτον ἁγιασμοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι ἐτοποθέτουν καὶ ἄλλα σύμβολα εἰς τὴν πρῴραν, οἷον ἐκτρώματα, ὡς τὴν Χίμαιραν, ἢ ζῶα ὑπερμεγέθη, ὡς τὴν φάλαιναν, κτλ. Οὕτω τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἐπεβιβάσθη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐκ Μελίτης ἀναχωρῶν, ἐκαλεῖτο *Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης*, διότι εἰς τοὺς ἥρωας τούτους ἦτο ἀφιερωμένον, καὶ τούτων τὰ ὁμοιώματα ἔφερεν ἐπὶ τῆς πρῴρας.

Ἐκάλουν φερ' εἰπεῖν *Ἴσιδα* τὸ πλοῖον, ὅπερ ἦν ἀφιερωμένον τῇ Θεᾷ ταύτῃ, ὡς ἐκάλουν *Τίγρεν* τὸ πλοῖον, ὅπερ ἔφερεν ἐπὶ τῆς πρῴρας ὁμοίωμα τοῦ ζώου τούτου. Ὁ ἁρπάσας τὴν Εὐρώπην βοῦς καὶ ὁ ἀετὸς ὁ ἁρπάσας τὸν Γανυμήδην δὲν ἦσαν ἄλλο ἢ δύο

πλοῖα, φέροντα τὰ ὁμοιώματα τοῦ βοὸς καὶ τοῦ ἀετοῦ.

Ἀνάγκη νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο τάξεις τὰ πλοῖα τῶν ἀρχαίων. Εἰς φορτηγὰ ἢ ἐμπορικὰ, καὶ εἰς πολεμικὰ, ὡς διαιροῦνται καὶ σήμερον τὰ ἡμέτερα.

Τὰ πρῶτα ἦσαν μικρὰ καὶ ἀσκεπῆ, καθόσον δὲν εἶχον κατάστρωμα. Τὰ πλοῖα ταῦτα δὲν ἔφερον ἑπομένως οὔτε ἔμβολον, ὡς τὰ πολεμικά. Ἐκαλοῦντο δὲ *ὁλκάδες*.

Τὰ δὲ πολεμικὰ, καλούμενα *νῆες μακραὶ*, ὑποδιῃροῦντο πάλιν εἰς δύο τάξεις. Εἰς πλοῖα φέροντα μίαν μόνην σειρὰν κωπῶν, καὶ εἰς πλοῖα φέροντα πλειοτέρας σειράς. Τὰ φέροντα μίαν μόνην σειρὰν ἠρίθμουν ἄλλα 20, ἄλλα 30, ἄλλα 50 καὶ ἄλλα 100 κώπας. Τὰ φέροντα πλείονας τῆς μιᾶς σειρᾶς, εἶχον ἄλλα δύο σειρᾶς καὶ ἐκαλοῦντο διήρεις, ἄλλα τρεῖς καὶ ἐκαλοῦντο τριήρεις, ἄλλα τέσσαρας (τετρήρεις) καὶ ἄλλα πέντε (πεντήρεις). Οἱ κωπηλατοῦντες ἐν τῇ ἐσχάτῃ σειρᾷ ναῦται ἐκαλοῦντο *θαλαμῖται*, οἱ ἐν τῇ δευτέρᾳ *ζευγῖται*, καὶ οἱ ἐν τῇ τρίτῃ *θρανῖται*.

Ὁ Ὅμηρος δὲν λαλεῖ περὶ *πολήρεων*, ἤτοι περὶ πλοίων ἐχόντων πολλὰς κωπῶν σειρᾶς. Τοιαῦτα πλοῖα κατεσκευάσθησαν μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. Ἀγνοοῦμεν ὅμως τὸν χειρισμὸν τῶν πλοίων τούτων, διότι οἱ ἱστορικοὶ δὲν μᾶς μετέδωκαν τοιαύτας λεπτομερείας.

Ἡ Ἑλλὰς δὲν διεκρίθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ ναυτικά. Ἡ Ρώμη δὲ ἐπὶ πέντε ὅλους αἰῶνας ἠγνόει τί ἐστὶ πλοῖον. Ἀφοῦ ὅμως ἥτε Ἑλλὰς καὶ ἡ Ρώμη ἔμαθον τὴν ναυτικὴν, ἔφερον αὐτὴν εἰς ἱκανὴν τελειότητα καὶ ἐτέλεσαν θαύματα δι' αὐτῆς. Εἰς ταύτην δ' ὀφείλουσιν ἀμφότεραι τὴν σωτηρίαν, πολεμήσασαι ἡ μὲν κατὰ τῶν Περσῶν, ἡ δὲ κατὰ τῶν Καρθαγενίων.

Οἱ στόλοι τῶν ἀρχαίων ἦταν πολυαριθμότεροι τῶν σημερινῶν. Ὁ πρῶτος στόλος, οὗ ποιεῖται μνείαν ἡ ἱστορία, συνέκειτο ἐκ 3000 σκαφῶν. Ἀλλὰ τί πλοῖα θὰ ἦταν ταῦτα, ἀφοῦ ἡ βασίλισσα Σιμίραμις μετεκόμιζεν αὐτὰ ἐπὶ καμήλων τῇδε κἀκεῖσε διὰ ξηρᾶς; Ἦσαν δὲ καὶ τόσῳ εὔθραυστα τὰ πλοῖα ταῦτα, ὥστε δὲν ἔρριπτον αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν ἢ μόνον κατὰ τὸ θέρος. Τὸ φθινόπωρον εἵλκυον αὐτὰ εἰς τὴν ἀκτὴν ἢ τὰ ἔκλειον εἰς ἀποθήκας, ὡς φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰ ριπίδια τὸν χειμῶνα, ὅπως τὸ θέρος μεταχειρισθῶμεν αὐτά.

Αἱ μέγισται καὶ ἐνδοξότεραι τῆς ἀρχαιότητος μάχαι ὑπῆρξαν ἡ τῆς Σαλαμῖνος, ἥτις ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ τοῦ Ἀκτίου, ἥτις ἐπορίσατο τῷ Αὐγούστῳ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ κόσμου.

ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΚΟΝ.

Ὁ Κικέρων διηγεῖται ὅτι γενομένης προτάσεως τῷ Θεμιστοκλεῖ νὰ διδάξῃ τὴν τέχνην τοῦ μιμνήσκεσθαι, ὅπερ τότε ἦτο τοῦ συρμοῦ, οὗτος ἀπήντησεν ὅτι ἐπόθει νὰ ἐγίνωσκε δι' ἑαυτὸν τὴν τέχνην μᾶλλον τοῦ λησμονεῖν. Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς εἶχεν ἐκ φύσεως μνημονικὸν ἀπέραντον. Καὶ τῷ ὄντι, γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἐγένετο κάτοχος τῆς περσικῆς γλώσσης.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς ἐνεθυμεῖτο τὰ ὀνόματα πάντων τῶν στρατιωτῶν του καὶ πάντων τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπισκεφθέντων μερῶν.

Ὁ Κῦρος καὶ ὁ Σκιπίων ἐγίνωσκον ἐπίσης τὰ ὀνόματα τῶν ὑπ' αὐτοὺς ὁπλιτῶν. Ὁ ἅγ. Ἀντώνιος οὐδέποτε ἐλησμόνει ὅτι ἤκουεν ἢ ἐμάνθανεν.

Ἡ Λουΐζα Ὠβερὺ, Μαρκησία τοῦ Σαμβρὲ, ἠδύνατο ν' ἀπαγγείλῃ ἐκ στήθους τὴν ἱερὰν Γραφήν. Ἀξιοπερίεργον δὲ εἶναι ὅτι τοῦτο ἠδύναντο νὰ πράξωσι καὶ ἕτερα ἐνέα πρόσωπα, ὧν τὰ ὀνόματα παραλείπομεν.

Ὁ Καρδινάλιος Δομένικος Καπρανίκας ἐνεθυμεῖτο ὅσα εἶχεν ἀναγνώσει εἰς 2,000 τόμους! Ὁ Κάσσιος Σεβέρος, βλέπων τὴν βιβλιοθήκην του καιομένην, εἶπε: «Μικρὰ ἡ ζημία διότι τὰ ἐν τοῖς βιβλίοις μου περιεχόμενα γινώσκω ἐκ στήθους». Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἔδιδεν ἀκροάσεις, ἀνεγίνωσκε καὶ ὑπηγόρευεν εἰς πολλοὺς γραφεῖς συγχρόνως. Ὁ Ὠριγένης (περὶ οὗ ἐλέχθη ὅτι εὗρε βοτάνην δυναμένην νὰ ἐντείνῃ τὸ μνημονικὸν) ὑπηγόρευεν εἰς ἑπτὰ γραφεῖς. Ὁ πατὴρ Σεραφῖνος τῆς Βικεντίας, ἀποθανὼν τῷ 1749, ὑπηγόρευεν εἰς 17 συγχρόνως γραφεῖς ὕλην διάφορον, εἰς διαφόρους γλώσσας, ἐν λόγῳ πεζῷ τε καὶ ἐμμέτρῳ! Φοβερὸν τοῦτο! Καὶ ὅμως ὑπάρχει ἀνώτερος αὐτοῦ, ὁ Μούτσιος Πινιατέλλος, τριακοντούτης, ὅστις ἐν Νεαπόλει ἐποίησε τὸ ἑξῆς πείραμα. Ὑπηγόρευσεν, ἐνῷ καὶ αὐτὸς ἔγραφε συγχρόνως, εἰς 25 γραφεῖς ὕλην διάφορον!

Ἀλλὰ καὶ παῖδες ὑπῆρξαν ἔχοντες μνημονικὸν ἄπειρον. Ὁ Ἔρρικος Χριστόφορος Χάϋνεκεν, γεννηθεὶς ἐν Λουβέκκῃ τῇ 6 Φεβρουαρίου 1721 καὶ ἀποβιώσας τῇ 27 Ἰουνίου 1725 (ἤτοι τετροετὴς περίπου), ἐλάλει, δώδεκα μόλις μηνῶν μετρῶν ἡλικίαν. Μονοετὴς ἐγίνωσκε τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς Πεντατεύχου. Δεκατριῶν μηνῶν ἄπασαν τὴν παλαιὰν διαθήκην, καὶ δεκατεσσάρων μηνῶν τὸ Εὐαγγέλιον. Διετὴς ἀπήντα εἰς πᾶσαν ἀποτεινομένην αὐτῷ ἐρώτησιν περὶ ζητημάτων γεωγραφικῶν ἢ ἱστορικῶν. Ἀργότερον ἔμαθε τὴν Γαλλικὴν καὶ Λατινικὴν, πρὶν ἢ δὲ φθάσῃ εἰς τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐγίνωσκε τὴν γενεαλογίαν τῶν κυριωτέρων βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῆς Εὐρώπης.

Ὁ Λεοπάρδης (ὁ γνωστὸς Ἰταλὸς ποιητὴς) ἦτο δεκαεξαετὴς ὅταν ἔμαθε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἄνευ διδασκάλου καὶ μετέφρασε τὸν Ἡσύχιον καὶ Πορφύριον.

Ὁ Ἰοῦστος Λίψιος ἀπήγγειλε τὰ χρονικὰ τοῦ Τακίτου χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸ ἐλάχιστον λάθος. Ὁ Φραγκίσκος Μακέδος ἔγραφε τὰ κείμενα πάντων τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας, χωρὶς νὰ παρατηρῇ τὰ πρωτότυπα. Ὁ Ἱερώνυμος Μάγιος, εὑρισκόμενος ἐν φυλακῇ, συνέγραψε βιβλίον ἐν ᾧ ἀνέφερε τεμάχια διακοσίων συγγραφέων, χωρὶς νὰ σφάλῃ ποσῶς. Ὁ Ἀντώνιος Μαλιαβέκης ἦτο ἐμψυχος βιβλιοθήκη, ἀρχειοφυλακεῖον ζῶν, μουσεῖον περιπατοῦν.

Ὁ Ἰω. Ματσουλέκης ἐνεθυμεῖτο τὰ ὀνόματα 50,000 συγγραφέων Ἰταλῶν. Ὁ Μιθριδάτης ἐλάλει πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν λαοὺς τὰς 25 παρ' αὐτῶν λαλουμένας γλώσσας. Ὁ Πίκος Μιράνδολλας ἀνέφερεν 900 γνώμας ἄλλων εἰς μίαν ὁμιλίαν του. Ὁ Σένεκας ἠδύνατο ν' ἀπαγγείλῃ 10,000 ὀνόματα καθ' ἣν τάξιν εὕρισκεν αὐτὰ γεγραμμένα. Ὁ Τορκουάτος Τάσσος ἐνεθυμεῖτο 300 ἢ 400 στροφὰς, ἃς ἅπαξ ἀνεγίνωσκεν. Ὅταν δ' ἀπώλεσε τὴν μνήμην, ἐπίστευεν ὅτι ἀνακτᾷ αὐτὴν λαμβάνων χάπιά τινα.

Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πολλὰ παραδείγματα μνημονικοῦ ἀπείρου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡμεῖς στερούμεθα τοῦ φυσικοῦ τούτου προνομίου, δὲν τὰ ἐνθυμούμεθα ὅλα, ὅπως τὰ ἀναγράψωμεν.

Ο ΔΟΝ ΔΙΕΓΟΣ.

(Διήγημα μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ).

Καί τοι σοφιστής τις, ἐγκωμιάζων τὴν ἀρετὴν, εἶπεν, ὅτι μόνον ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ἡ εὐγένεια, ἥτις δὲν ἔχει χρεῖαν διπλωμάτων καὶ περγαμηνῶν, ὅμως, ἂν τοῦτο εἴχετο ἀληθείας, ὤ! ἀπὸ τῆς χρυσῆς βίβλου πόσων ζώντων καὶ νεκρῶν τὰ ὀνόματα, καταλαμβάνοντα ἱκανὸν ἐν αὐτῇ χῶρον καὶ κατέχοντα τὰς κονιορτώδεις θήκας σεβαστῶν χαρτοφυλακίων θὰ ἀπηλείφοντο!

Ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ ὁμοιάζει τὸν ἥλιον, διότι αὕτη φωτίζεται ὑπὸ ἰδίου φωτὸς, ἀκτινοβολοῦσα λαμπρῶς· δὲν εἶναι δὲ θυγάτηρ ξένης ἀξίας ἢ ἐλεεινῆς ἰδιοτροπίας· ἂν δέ τις εἶναι

ἐνάρετος, τοῦτο εἶναι τῆς ψυχῆς εὐγένεια καὶ οὐχὶ τῆς οἰκογενείας· ἑπομένως τὸ ἄτομον καθίσταται ἄξιον σεβασμοῦ, οὐχὶ δὲ ὁ φέρων μεγαλοσταύρους ἐν τῷ λαιμῷ ἢ τῷ στήθει.

Ἀλλ' ἐτειδὴ ἡ κοινωνία σύγκειται ἐκ πλειόνων τάξεων, ὡς ἡ μουσικὴ ἐκ διαφόρων τόνων ὑψηλῶν ἢ χαμηλῶν, ἀποτελούντων ὅμως τὴν ἁρμονίαν, διὰ τοῦτο οἱ τὰς ὑψηλοτέρας τῆς κοινωνίας θέσεις κατέχοντες ἔδει νὰ καθίστανται ἄξιοι τῆς τιμῆς διὰ τῆς ἀρετῆς των, ἥτις ἐστὶν ἡ ἁρμονία τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ νὰ ὦσι τύφου μεστοὶ ὡς ὁ Δὸν Διέγος, οὗ τινος τὴν ἱστορίαν θέλω σᾶς διηγηθῆ.

Ὁ Ἱσπανὸς Δὸν Διέγος Ἀλβάνιος Ὑδάρτης Ὑ-Μαλαγούρια, μαρκέσιος τῆς Μουέλας Ὑ-Μολίνου, ἦτον υἱὸς εὐγενοῦς τῆς Ἀστουρίας, παιδιόθεν ἀπορφανισθείς· τούτου ἕνεκα ἀνετράφη παρά τινος ἀμαθοῦς ἱερέως, χαρτοπαίκτου, ἐφημερίου τῆς καπέλλης τῆς δόνας Τσιάνας, θείας τοῦ Δὸν Διέγου, γυναικὸς ἀνοήτου καὶ κενοδόξου. Προβὰς εἰς ἡλικίαν, οὐδὲν ἄλλο ἐγίνωσκεν ἢ τὴν ταυρομαχίαν, τὸν φανδάγον (α), νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ μόλις καὶ νὰ περιφρονῇ πάντας τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὅπως περιφρονῇ τις τὸν βόρβορον καὶ τὴν ἰλύν· ἀπηξίου δὲ νὰ ἀτενίσῃ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπου, μὴ ὄντος μαρκεσίου, δουκὸς ἢ κόμητος.

Τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ ἀνεβίβαζεν εἰς ἐποχὰς ἀρχαιοτάτας, ἀλλ' ὅπως ἀναφέρῃ μόνον τοὺς διασήμους ἐκ τῶν προγόνων του, ὠνόμαζε πατρόθεν τὸν Ἀλάριχον, βασιλέα τῶν Βισιγότθων, ἀνήγαγε δὲ τὸ δένδρον τῆς μητρικῆς αὐτοῦ γενεαλογίας εἰς πεντήκοντα πρὸ αὐτοῦ γενεὰς ἀπὸ τοῦ Γονδεβάλδου βασιλέως τῶν Βουργουνδίων.

Ἔλεγεν ὅτι πᾶσα οἰκογένεια δύναται νὰ κληθῇ νέα, ἂν δὲν λογίζῃ ὕπαρξιν τοὐλάχιστον χιλιετῆ· ὅτι ἵνα τις ᾖ εὐγενής, δέον νὰ λογίζῃ προγόνους καὶ γενεὰς ἀναριθμήτους καὶ νὰ κέκτηται τὰ ὀγδοήκοντα τέταρτα τοὐλάχιστον τῆς εὐγενείας· ὅτι ἐπὶ τέλους εἰς τὰς φλέβας του ἔρρεε τὸ ἀγνότερον τῆς Ἱσπανίας αἷμα.

Φθὰς εἰς ἡλικίαν γάμου, ἀπεφάσισε νὰ νυμφευθῇ, ὅπως διαιωνίσῃ τὸ γένος του. Ἡ Δόνα Καταλινήτα, μονογενὴς κόρη τοῦ Δὸν Πέτρου, κυρίου τῆς Σεβολίας καὶ ἀπογόνου τῶν Βασιλέων τῆς Καστιλίας, ἔσχε τὴν λαμπρὰν τύχην νὰ ὁρισθῇ πρώτη αὐτὴ ὡς σύζυγός του. Τοιοῦτος ὅμως γάμος δὲν συνήφθη, διότι, ἐξετασθέντος τοῦ γενεαλογικοῦ αὐτῆς δένδρου, εὑρέθη ὅτι πρόγονός τις αὐτῆς ὑπῆρξεν ὕποπτος αἱρέσεως, καθὸ ἀρχηγὸς θεολογικοῦ σχίσματος, δοὺς εἴς τινα στίχον ψαλμοῦ τινος τοῦ Δαυὶδ ἔννοιαν γραμματικὴν καὶ οὐχὶ τροπολογικήν. Διὰ τοῦτο ὁ πρόγονος ἐκεῖνος τῆς νύμφης de mandato inquisitionis (α) κατεδικάσθη εἰς τὴν πυρὰν per modum provisionis (β).

Μετ' αὐτὴν τῷ προὐτάθη ἡ Δόνα Μαρικήτα Παταράτα, κόρη τῶν κομήτων τοῦ Πασίνιου Ὑ-Μεντιρόλα· ἀλλ' ἀπερρίφθη καὶ αὕτη, καθόσον ἡ προ-προ-μάμμη της ἦν κόρη δισεγγόνου τινος τοῦ βασιλέως τῆς Γρενάδας, ὅστις δὲν ἦτο χριστιανός. Εὐγενὴς δὲ Ἱσπανὶς οὖσα, ἔδει νὰ ἔχῃ καὶ εἰς αὐτὰ τῶν ὠτίων τὰ ἄκρα αἷμα καθαρῶς χριστιανικόν.

Τούτου ἕνεκα ὁ Δὸν Διέγος παρεπονεῖτο κατὰ τοῦ δυσευρέτου τῆς καθαρᾶς εὐγενείας, ὅπερ καθίστα ἀδύνατον τὴν σύζευξίν του ἐν Ἀστουρίᾳ. Ἀπεφάσισεν ὅθεν νὰ ζητήσῃ καθ' ἅπασαν τὴν Ἱσπανίαν σύζυγον μὴ καταβιβάζουσαν τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ εὐγενοῦς αἵματός του, καὶ δυναμένην νὰ διοχετεύσῃ αὐτὴν εἰς γενεὰς γενεῶν καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον.

Ἐνδυθεὶς λοιπὸν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἱσπανικὸν ἔθιμον μὲ πῖλον λοφειοφόρον, μὲ ἔνδυμα μελανόν, μὲ μακρὸν ξῖφος καὶ κοντὴν ἐφεστρίδα, νέος Δὸν-Κισὼτ, ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἱπποκόμον τινὰ καὶ καταλωνικήν τινα ἡμίονον, ὡς σύνθημα δ' αὐτοῦ τὸ mulierem quaero (α), καὶ διέτρεξεν οὕτω πάντα τὰ βασίλεια (β) καὶ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἱσπανίας. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ εὕρῃ σύζυγον τῆς τάξεώς του οὐδαμοῦ! Ἡ μὲν δὲν ἦτο ὅσον αὐτὸς εὐγενής· ἡ δὲ ἐλόγιζεν ἕνα ἑβραῖον μεταξὺ τῶν προγόνων της· ἄλλη εἶχε τὰ τοῦ προσώπου χαρακτηριστικὰ ὀλίγον χυδαῖα· ἄλλη εἶχε τρόπους ἐλευθερίους καὶ δὲν ἐτήρει ἀξιοπρέπειαν ἀξίαν τῆς συζύγου τοῦ Δὸν Διέγου. Ἐξακολουθῶν ὅμως τὴν περιήγησίν του, διηρεύνα μετὰ προσοχῆς πόλεις, χωρία, κωμοπόλεις, ἐπαύλεις, ὑπομνήματα, καὶ βιβλία, μὴ τυχὸν εὕρῃ οἰκογένειαν ἀναγομένην εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Νῶε. Καὶ οὐ μόνον ἠρεύνα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐσπούδαζε πᾶσαν οἰκογένειαν κριτικῶς τε καὶ ἀναλυτικῶς.

Ἐπέκειτο ἤδη ὁ φοβερὸς κίνδυνος νὰ ἐπιστρέψῃ οἴκαδε τὸ ἄνθος τῶν Ἱσπανῶν Ἱποτῶν, ἀφοῦ ματαίως ἠρεύνησε πανταχοῦ πρὸς εὕρεσιν συζύγου, καὶ ν' ἀποθάνῃ ἡμέραν τινὰ στεῖρον ὡς αἱ κολοκύνθαι καὶ τὰ ἀγγούρια, ὅτε ὁ Θεὸς ηὐδόκησε νὰ σώσῃ τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφορᾶς.

Ὡδοιπόρει κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς Ἐστρεμαδοῦραν ὁ ἱππότης μας, καὶ διήρχετο ἀκριβῶς ἡμισεσαθρωμένην τινὰ γέφυραν, ὁπόταν ἀνὴρ ὑψηλοτάτου ἀναστήματος, ἡλιοκαής, παραβλώψ, δύσμορφος καὶ κάτισχνος, ἐξῆλθεν ἀπὸ πενιχροῦ παραπήγματος. Ἦτο κατεσκληκώς, ἔφερε πῖλον μελανόν, *μοντέραν* ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν καλούμενον, καὶ μακρὸν ἐσκωριασμένον δόρυ. Ἦτο ὁ τελωνοσταθμάρχης. Ἡ ἡμίονος ἐπὶ τῇ θέᾳ του τρομάζει, ὁ Δὸν Διέγος κεντᾷ αὐτὴν διὰ τῶν πτερνιστήρων, ἀλλ' ἐκείνη ἀφηνιάζει καὶ δι' ἅλματος αἰφνιδίου ῥίπτει χαμαὶ τὸν Μαρκέσιον, ὅστις ἔθραυσεν οὕτω τὴν κεφαλήν του καὶ ἐπληγώθη δεινῶς κατὰ τὸν γλουττόν. Σπεύδει ὁ ἱπποκόμος του νὰ τὸν ἀνεγείρῃ καὶ, μὴ δυνάμενος, ζητεῖ τὴν ἀρωγὴν τοῦ τελωνοσταθμάρχου, ὅς ἐρωτήθη νὰ τὸ πράξῃ πρὶν ἢ ὁ Μαρκέσιος πληρώσῃ τὰ διόδια τῆς γεφύρας. Ἐπληρώθησαν τὰ διόδια ὑπὸ τοῦ ἱπποκόμου καὶ μετ' αὐτὸ ἀνήγειρον οἱ δύο τὸν Δὸν Διέγον καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου· ἀλλ' οὗτος δυσκόλως ἠδύνατο ἐπ' αὐτοῦ νὰ σταθῇ, ἅτε δριμέως ἀλγῶν, διόπερ ἐβλασφήμει δεινεκῶς. Ἔθηκαν τότε αὐτὸν πλαγίως ἐπὶ τοῦ σάγματος δίκην σάκκου βάμβακος καὶ ἐκόμισαν αὐτὸν εἰς πλησιόχωρον κώμην, ἔνθα ὑπῆρχε ξενοδοχεῖον, ἐν ᾧ κατέλυσε.

Ὁ Ξενοδόχος, ὅστις ἐγίνωσκε καλῶς τὰ τοῦ ἔργου του, ἔσπευσεν εἰς τὴν ὁδὸν, ὅπως προϋπαντήσῃ τὸν ξένον καὶ βοηθήσῃ αὐτὸν εἰς ὅ,τι εἶχεν ἀνάγκην. Τῷ προσέφερε κατάλληλον δωμάτιον καὶ ἕτερον παράπλευρον διὰ τὸν ἱπποκόμον. Μετὰ τοῦτο ἐξέδυσεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔβαλε νὰ κατακλινθῇ, ἡ δὲ κόρη τοῦ ξενοδόχου ἐκόμισεν αὐτῷ πάραυτα ζωμόν.

Ἡ νέα αὕτη ὠνομάζετο Ἰσαβέλλα, πάντες ὅμως ἐκάλουν αὐτὴν Δεσκαραδίλιαν· ἦτο εὐφυής, τολμηρὰ, ὑπομελάγχρους καὶ ὡραία· εἶχεν ὀφθαλμοὺς μελανοὺς καὶ μελανὴν κόμην, μικρὸν καὶ εὔτορνον πόδα, κνήμην ἐξαισίαν καὶ ζωηρὰν, χείλη ροδαλὰ καὶ λευκοτάτους ὀδόντας.

Ἔπαιζεν ἐπιχαρίτως τὴν κιθάραν, ᾄδουσα ἱσπανικὰ ᾄσματα, ὠφελοῦσα οὕτω τὸ ξενοδοχεῖον καὶ κρατοῦσα πλειότερον ἐν αὐτῷ τοὺς ξένους, ἕνεκα τῆς διασκεδάσεως. Ὅταν δὲ τὸ συμφέρον της τῇ ἐπέτρεπε, δὲν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὴν τιμιότητα καὶ τὴν ἀρετήν. Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ της ἐθεώρει αὐτὴν ὡς τὴν ψυχὴν τῆς ἐπιχειρήσεώς του (καὶ δὲν εἶχεν ἄδικον) καὶ τοι πολλάκις ἦλθεν εἰς ἔριδας διὰ τοῦτο μετὰ τοῦ ἐφημερίου, ὅστις ἦτο ἑβδομη-

(α) Σκοπὸς καὶ χορὸς ἱσπανικός. Σ. Τ. Μ.

(α) Διαταγῇ τῶν ἱεροεξεταστῶν.

(β) Προορατικῷ τρόπῳ — ἤτοι πρὸς προληψὶν κακοῦ μέλλοντος. Σ. Τ. Μ.

κοντούτης βλάξ. Ἡ Ἰσαβέλλα ὅμως δὲν προσεῖχεν εἰς τοῦ ἐφημερίου τὴν δυσαρέσκειαν, διότι ἐπροστάτευεν αὐτὴν ὁ ἔπαρχος. Τὸν λόγον τῆς τοιαύτης προστασίας δὲν ἐνδιαφέρει ἡμῖν νὰ μάθωμεν.

Ὁ χειρουργὸς τοῦ χωρίου, ἀδελφὸς τοῦ Διοικητοῦ, μαθὼν τὰ συμβαίνοντα, ἔσπευσεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Οὗτος, ἀφοῦ δέκα διήνυσεν ἔτη ἐν Ἀλκαλᾷ σπουδάζων Θεολογίαν, ἐνόμισεν ὅτι ἀπέκτησεν ἱκανὰς γνώσεις, ὅπως μετέλθῃ τὸν χειρουργόν. Ἔμαθε τέσσαρας πέντε ἀνατομικὰς φράσεις καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν ἐχειροτόνησεν ἑαυτὸν ἰατρὸν τέλειον. Ὁπόταν ἔμαθε τὸ ἐπισυμβὰν τῷ Μαρκεσίῳ δυστύχημα, ἐπαρουσιάσθη, ὡς προεῖπον, πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐξετάσας τοὺς μώλωπάς του, διέταξε νὰ τῷ ἐπιτεθῇ ἔμπλαστρον ἐκ λαχάνων, τὰ ὁποῖα τυχαίως εἶδεν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ καθαριζόμενα ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου, ἔδησε τὴν κεφαλήν του διὰ χειρομάκτρου, καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ καταβρέχῃ συνεχῶς τὸ ἀλγοῦν μέρος. Ταῦτα διατάξας, ἀφῆκε τὴν φύσιν νὰ σκοτίζεται διὰ τὰ ἐπίλοιπα. Ἵνα ὅμως πωλήσῃ ἱκανότητα καὶ ἐπιστήμην τῷ Μαρκεσίῳ, τὴν πρώτην τῆς ἐπισκέψεώς του ἡμέραν ἀπεφάνθη ὅτι τὰ τραύματα ἦσαν θανατηφόρα. Εὐτυχῶς δὲν ἦσαν τοιαῦτα, καὶ ἐφάνη ὅτι τὸ ἔμπλαστρον καὶ τὸ κατάβρεγμα ὠφέλησαν.

Ἡ Δεσκαραδίλια, ἐφ' ὅσον ὁ ἱππότης ἔμενε κλινήρης, διεσκέδαζεν αὐτὸν διὰ παντὸς τρόπου, πολλάκις δ' ἠτένιζεν αὐτὸν περιπαθῶς καὶ τῷ ἐποίει μορφασμούς τινας χαρίεντας· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐπειρᾶτο νὰ σαγηνεύσῃ αὐτόν. Ἐνίοτε ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ ἠστεΐζετο μετ' αὐτοῦ καὶ ἐποίει αὐτῷ παιδιὰς διαφόρους. Πολλάκις ἀπέμασσε τὸ πρόσωπόν του ἢ ἐσυμβουλεύετο τὸν σφιγμόν του, λέγουσα:

— Ἑτοιμάσατε τὸ *μπαξίσι μου*, διότι ταχέως ἐξέρχεσθε. (Συγχρόνως ὅμως τῷ ἔθλιβε τὴν χεῖρα πονηρῶς).

Ὁ Μαρκέσιος κατ' ἀρχὰς ἠθέλησε νὰ τηρήσῃ σοβαρότητα ἀπέναντι τῶν ἐλευθεριῶν τούτων τρόπων τῆς κόρης τοῦ ξενοδόχου, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἤρξατο τερπόμενος καὶ ποθῶν τὴν συντροφίαν αὐτῆς· ὅπως δὲ βλέπῃ αὐτὴν πλειότερον, εὕρισκε χιλίας ἀφορμάς. Ἐπὶ τέλους μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἠράσθη αὐτῆς ἐμμανῶς. Ἡ γυνὴ ἐκείνη τὸ ἐνόησε πάραυτα. Κατέστησε λοιπὸν αὐτὸν ἁπλοῦν τῶν θελήσεών της ὄργανον, ἀρνίον. Ἐξήσκει μεγίστην ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροὴν καὶ ἐφαίνετο ὡς οὖσα αὐτὴ μὲν ἡ ἀνωτέρα, ἐκεῖνος δὲ ὁ ὑποδεέστερος. Πρὸς ἀπόδειξιν ἀναφέρω ὑμῖν τὸ ἑξῆς παράδειγμα.

— Παίζόν μοι ὀλίγον, παίξον μοι, κόρη μου, τὴν κιθάραν, τῇ εἶπεν ἡμέραν τινὰ ὁ Δὸν Διέγος.

— Τί θὰ εἴπῃ αὐτὸ τὸ «παίξόν μοι ὀλίγον»; κύριέ μου, ἠρώτησεν ἡ Ἰσαβέλλα. Ποῖον ἔχετε δικαίωμα νὰ μὲ διατάσσητε; εἶμαι ἴσως ὑπηρέτριά σας ἐπὶ μισθῷ; Δὲν εἶμαι, κύριε, κατωτέρα ὑμῶν· ἂν δὲ σεῖς εἶσθε εὐγενής, ἐγὼ εἶμαι ὡραία. Ἡ εὐγένεια εἶναι προσὸν ἰδανικόν, ἐνῷ ἡ ὡραιότης εἶναι συγκεκριμένον καὶ πραγματικόν. Θὰ ἀντιτάξητε ἴσως εἰς ὡραίαν καὶ ἀξιέραστον νεάνιδα τοὺς ἀρχαίους ὑμῶν προγόνους, οἵτινες δὲν ὑπάρχουσι πλέον καὶ περὶ ὧν ὁ κόσμος ἀδιαφορεῖ ἂν ὑπῆρξαν ποτὲ ἢ δὲν ὑπῆρξαν; Τέλος πάντων ἐγὼ παίζω μόνον ὅταν ἐπιθυμῶ νὰ παίξω, ἢ ὅταν μὲ παρακαλέσωσι νὰ παίξω.

Τότε ὁ Δὸν Διέγος ἀπήντησεν,

— Ἔστω, φιλτάτη μου, σὲ παρακαλῶ, δὲν σὲ διατάσσω.

— Ὅπως ὅμως ταπεινώσω τὴν ὀφρῦν σας, προσέθηκεν ἡ Ἰσαβέλλα διὰ τόνου ὑπερόχου, σᾶς διατάσσω νὰ ἀσπασθῆτε τὴν χειρά μου ἐν εἴδει μετανοίας. Μετὰ τοῦτο θὰ παίξω καὶ θὰ τραγῳδήσω.

Ὁ Δὸν Διέγος τῇ ἠσπάσθη μετὰ σεβασμοῦ τὴν χεῖρα ζητῶν συγγνώμην ἐν ταπεινότητι. Ὁ δὲ ξενοδόχος, ὅστις ἀπὸ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου παρετήρει τὰ συμβαίνοντα,

— Εἶναι τῷ ὄντι εὐήθης ὁ Μαρκέσιος! εἶπε καθ' ἑαυτόν.

Τότε ἀπῆλθεν ἡ Ἰσαβέλλα καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε τονίζουσα καθ' ὁδὸν τὴν κιθάραν της· εἶτα ἤρξατο πλήσσουσα τὰς χορδὰς διὰ τῶν δακτύλων της καὶ ἐξάγουσα μελῳδίας καταπληρούσας τὸν ἀέρα. Συνοδεύουσα δὲ τὴν ἁρμονίαν τῆς κιθάρας, ἔψαλλε τὸ ἑξῆς ᾄσμάτιον.

« Ὁ Θεὸς ὁ Ἔρως εἶναι ἄξιος τιμῆς, λατρείας,
« Εἷς τε γῆν καὶ Οὐρανόν·
» Ἐγεννήθη μὲ τὸ Σύμπαν, κυριεύει τὰς καρδίας,
« Πάθος μᾶς γεννᾷ τερπνόν.
« Ταύρους, λέοντας δαμάζει καὶ συγχύζει ἀγερώχους,
« Ἐξισόνων τὰς καλύβας μὲ τοὺς πύργους τοὺς ἐξόχους.

Ἐνῷ ἡ Ἰσαβέλλα ἔψαλλε τὸ ᾄσμα τοῦτο, ἄφατος γλυκύτης κατήρχετο εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἱππότου, διαλύουσα τὴν ἀγερωχίαν τῆς ψυχῆς του. Ἦτο ἡ γλυκύτης τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἁρμονίας. Τέλος ἡ νεᾶνις δι' ἐπαγωγοῦ μειδιάματος τῷ ἔθλιψε τὴν χεῖρα καὶ, ἀφοῦ ἐξῆψε πλειότερον τὸ πάθος του, ἀπῆλθεν, ἀφίσασα αὐτὸν ἐν μέσῳ φθορᾶς καὶ ἀφθαρσίας.

Ἡ φαντασία του ἐν τούτοις καὶ ὁ ἔρως καθωραΐζουσιν ἔτι μᾶλλον τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας του, μεγαλοποιοῦντα τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ τὰ προτερήματά του... Ἐν τῷ μεταξὺ θεραπεύεται ἡ πληγή του καὶ οἱ μώλωπες παρέρχονται βαθμηδόν. Ἐν τούτοις ὁ ἔπαρχος, καθ' οὗ ἡ κοινωνία ἔλεγε πολλὰ διὰ τὰς μετὰ τῆς Ἰσαβέλλας σχέσεις του, ἐσκέφθη, ὅπως διασώσῃ τὴν ὑπόληψίν του, νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς γυναικὸς ταύτης. Ἀλλὰ πῶς; Κατορθόνων ὥστε ὁ Δὸν Διέγος νὰ νυμφευθῇ ταχέως τὴν Δεσκαραδίλιαν. Ὅπως πείσῃ δὲ τὸν πατέρα της εἰς τοῦτο, δὲν εἶχε φρονῶ ἀνάγκην πολλῆς εὐγλωττίας, οὐδὲ φόβος ὑπῆρχε μὴ ἀρνηθῇ τὴν συγκατάθεσίν της ἡ νύμφη. Τοιουτοτρόπως καὶ οἱ τρεῖς συνώμοσαν νὰ καταστήσωσι σύζυγον τῆς Ἰσαβέλλας τὸν ὑπερήφανον εὐγενῆ νεανίαν.

Ἡ νέα ἐξηκολούθει ὑποθάλπουσα τὸ πάθος τοῦ ἱππότου, ὅπερ κατήντησε τόσῳ σφοδρόν, ὥστε καὶ ἰαθεὶς ἐξηκολούθει οὗτος διαμένων ἐν τῷ ξενοδοχείῳ χάριν μόνον τῆς Ἰσαβέλλας.

Ὁ ἱπποκόμος τοῦ ἱππότου, Πελάες καλούμενος, ἠξιώθη τῆς ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης τοῦ κυρίου του, διόπερ συνεχῶς συνδιελέγοντο ἀμφότεροι ὡς ἀδελφοί. Διὰ τοῦτο ὁ Δὸν Διέγος ἑσπέραν τινὰ ὡμίλησε τῷ Πελάες ὡς ἑξῆς:

— Παρατήρησε, φίλε μου, πῶς πολλάκις ἔκτακτοι συμπτώσεις καὶ παράδοξοι τοῦ πεπρωμένου ἰδιοτροπίαι κάμνουσιν, ὥστε πρόσωπα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα καὶ ὅλως δυσανάλογα κατά τε βαθμὸν καὶ καταγωγὴν νὰ προσεγγίζωσιν ἄλληλα. Ἐγώ, ὅστις εἶμαι ὁ εὐγενέστερος τῶν θνητῶν, κάθημαι καὶ συνομιλῶ μετὰ σοῦ, ὅστις εἶσαι οὕτως εἰπεῖν ἀνθρώπινον ἔντομον, κοινὸς θνητός, ὡσεὶ νὰ ἐζῶμεν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀδάμ!

(ἕπεται τὸ τέλος).

Ο ΕΛΕΦΑΣ.

Τὰ προβοσκιδοφόρα ζῶα ἀποτελοῦσι τὴν πρώτην τῶν παχυδέρμων οἰκογένειαν, ἅπερ ἐν τῷ συστήματι τοῦ Κυβιέρου κατέχουσι τὴν ὀγδόην τῶν μαστοφόρων τάξιν. Ἡ τῶν προβοσκιδοφόρων οἰκογένεια δὲν περιλαμβάνει ἢ ἓν καὶ μόνον εἶδος, ἤτοι τὸν Ἐλέφαντα.

Καί τοι οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἐσημείωσαν ποικίλας διαφορὰς μεταξὺ τῶν Ἐλεφάντων τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, ὁ Λινναῖος συνήνωσεν αὐτοὺς εἰς ἓν καὶ μόνον εἶδος, καλέσας αὐτὸ elephas maximus. Ὁ Βλουμενβαχ ὅμως καὶ ὁ Κυβιέρος διήρεσαν αὐτοὺς εἰς δύο εἴδη, καὶ τὴν διαίρεσιν ταύτην παραδέχονται σήμερον οἱ φυσικοὶ πάντες.

Ἐξετάσωμεν τὰ δύο ταῦτα εἴδη.

Τὸ πρῶτον, καλούμενον ὑπὸ μὲν τοῦ

Κυβιέρου elephas indicus, ὑπὸ δὲ τοῦ Βλούμενβαχ elephas asiaticus, ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ ἢ Ἀσιατικοῦ ἐλέφαντος. Τὸ ζῶον τοῦτο κατοικεῖ τὰς μεταξὺ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς ἀνατολικῆς θαλάσσης μέρη καὶ τὰς μεγάλας νήσους τὰς μεσημβρινῶς τῶν Ἰνδιῶν κειμένας.

Ὁ Ἀσιατικὸς ἐλέφας βαδίζει καθ' ὁμάδας διαφόρου ἡλικίας καὶ φύλου ἀναμίξ. Ἐνίοτε βαδίζει καὶ μόνος. Εἶναι δ' ἐπίφοβος, διότι ἐφορμᾷ κατά τε τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων. Κατὰ τὸν Χούελ ὁ ρηθεὶς ἐλέφας ἔχει τριῶν εἰδῶν φωνήν. Μίαν ὀξυτέραν τῶν λοιπῶν, δηλωτικὴν χαρᾶς, ἣν ποιεῖ διὰ τῆς προβοσκίδος· μίαν ἀσθενῆ, δηλωτικὴν πείνης, ἣν ποιεῖ διὰ τοῦ στόματος, καὶ ἄλλην ἰσχυρὰν καὶ λαρυγγώδη, δηλωτικὴν φόβου. Ἀγαπᾷ τὰς χαμηλὰς θέσεις καὶ ὑγράς· συνεχῶς ραντίζει τὸ σῶμά του δι' ὕδατος, ὅπερ λαμβάνει διὰ τῆς προβοσκίδος· πολλάκις δὲ λούεται ὁλόκληρος εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ποταμῶν. Ἐὰν καθίσταται ἀδύνατον τὸ λουτρὸν καὶ ἡ τοῦ σώματος αὐτοῦ περιρράντησις, ἐλλείψει ὕδατος, λαμβάνει ἄμμον διὰ τῆς προβοσκίδος καὶ σκορπίζει αὐτὴν ἐφ' αὐτοῦ. Ἡ προβοσκὶς εἶναι τὸ μόνον ὅπλον, οὗ χρῆσιν ποιεῖται μαχόμενος ὁ ἐλέφας κατ' ἐχθροῦ· ἅμα αὕτη πάθῃ καιρίαν τινὰ προσβολὴν, ὁ ἐλέφας ὑποκύπτει, θεωρῶν ἑαυτὸν ἡττημένον. Ἑπομένως φροντίζει διηνεκῶς νὰ προλαμβάνῃ πᾶσαν κατ' αὐτῆς ἔφοδον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀσιατικὸς ἐλέφας εἶναι οὐ μόνον ἰσχυρώτατος, ἀλλὰ καὶ νοημονέστερος πολλῶν ἄλλων ζώων, δὲν εἶναι ἀπορίας ἄξιον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπειράθη νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὸν εἰς τὰς ἀνάγκας του. Διὰ τοῦτο ἡ κατὰ τῶν ἐλεφάντων θήρα δὲν ἔχει σκοπὸν τὸν φόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν σύλληψιν. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ τοιούτου σκοποῦ συνήθεια ὑπάρχει νὰ κατασκευάζωσι δρύφακτον ἐκ πασσάλων ἰσχυρῶν ἢ περιτείχισμα ἐκ λίθων, φέρον μίαν μόνην εἴσοδον μὲ πύλην ἰσχυράν. Ἐὰν οἱ θηρευταὶ ἔχωσι μεθ' ἑαυτῶν τιθασευμένους θήλεις ἐλέφαντας, κομίζουσι τούτους εἰς τὰ δάση ἔνθα διαιτῶνται ὁμάδες ἐλεφάντων ἀγρίων. Διὰ τῶν ἐρωτύλων αὐτῶν κραυγῶν οἱ θήλεις ἑλκύουσι τοὺς ἄρρενας. Οἱ θηρευταὶ ὠθοῦσι τοὺς θήλεις πρὸς τὸ περίφραγμα. Τούτων δὲ εἰσερχομένων, εἰσέρχονται, ἐν μέρει τοὐλάχιστον, καὶ οἱ παρακολουθοῦντες αὐτοὺς ἄγριοι. Πάραυτα τότε κλείεται ἡ πύλη καὶ οἱ ἐλέφαντες δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐξέλθωσιν.

Ἐὰν οἱ θηρευταὶ δὲν ἔχωσι μεθ' ἑαυτῶν θήλεις, πολυάριθμος συνοδία ἐξ αὐτῶν βαίνουσιν ἔφιπποι πρὸς συνάντησιν ὁμάδος ἐλεφάντων. Ἅμα ὡς ἀνακαλύψωσι τούτους, καταφθάνουσιν αὐτοὺς διὰ τῶν ἵππων καὶ τρομάζοντες αὐτοὺς διὰ κραυγῶν, θορύβου τυμπάνων, καὶ πυροβολισμῶν, περικυκλοῦντες δ' αὐτοὺς πανταχόθεν, ὅπως μὴ διασκορπισθῶσι, τοὺς ἀναγκάζουσι νὰ βαδίσωσι τὴν πρὸς τὸ περίφραγμα ἄγουσαν καὶ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτό. Ὅταν οἱ ἐλέφαντες νοήσωσιν ὅτι ἠχμαλωτίσθησαν, καταλαμβάνονται ὑπὸ φοβερᾶς ὀργῆς, εἶναι δὲ τότε λίαν ἐπικίνδυνον τὸ προσπελάσαι αὐτοῖς. Ὅπως συλλάβωσιν αὐτοὺς, οἱ θηρευταὶ ρίπτουσι βρόχους εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας των καὶ εἶτα προσδένουσιν αὐτοὺς εἰς μέγα δένδρον. Τότε μεταχειρίζονται τοὺς τιθασευμένους ἐλέφαντας, οἵτινες, μαχόμενοι πρὸς τοὺς ἀγρίους, κουράζουσιν αὐτοὺς ἱκανῶς. Οἱ θηρευταὶ προσφέρουσι τότε τοῖς ἀγρίοις τροφὰς ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν προτιμωμένων καὶ ἄρχονται μετὰ πολλῆς προφυλάξεως καὶ προσοχῆς τοῦ ἔργου τῆς τιθασεύσεως. Βαθμηδὸν ἀποβάλλουσι τὴν ὀργὴν οἱ ἄγριοι, καὶ φιλιούμενοι μετὰ τῶν ἤδη τιθασευθέντων, ἑνοῦνται μετ' αὐτῶν εἰς μίαν ὁμάδα, καὶ ἀφίνουσι νὰ ὁδηγηθῶσιν εἰς τοὺς σταύλους

ἐκείνων. Ὅπως καταστῶσι χειροήθεις, γυμνάζονται καὶ ἀνατρέφονται ἐπὶ ἓξ κατὰ συνέχειαν μῆνας, μεθ' οὓς ἀποβαίνουσι ἡσυχώτατοι καὶ φίλοι πιστοὶ τῶν ἀνατρεφόντων αὐτούς.

Τὰ ἐκ τῶν ἐλεφάντων τούτων ὠφελήματα εἰσὶν ἀπίστευτα. Οὗτοι χρησιμεύουσιν ὡς ζῶα φορτηγὰ, δυνάμενοι νὰ φέρωσι φορτίον ἐκ 2000 λιτρῶν καὶ ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς, διανύοντες 15—20 λεύγας καθ' ἑκάστην. Σύρουσιν ὄπισθέν των ὄγκους, οὓς μόλις ἓξ ἵπποι θὰ ἠδύναντο νὰ κινήσωσι. Διὰ τῆς διδασκαλίας δὲ καθίστανται ἱκανοὶ νὰ φορτόνωσι πλοῖα, νὰ κατεδαφίζωσι τοίχους καὶ ἄλλας νὰ ἐνεργῶσιν ὑπηρεσίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐλέφας οὗτος κέκτηται μνημονικὸν, ἐνθυμεῖται καλῶς τὰς διαταγὰς τοῦ ὁδηγοῦ του καὶ ἐκπληροῖ ἀκριβῶς αὐτάς. Τοιουτοτρόπως δὲν ζητεῖ ποσῶς ν' ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, ἐὰν δὲν καταληφθῇ ὑπό τινος ἀσθενείας, καθιστώσης αὐτὸν μανιώδη, ὅπερ συμβαίνει ἐνίοτε.

Εἶναι δὲ λίαν φιλέκδικος ᾗ μάλιστα ὡς Μανιάτης· διότι ἐνθυμεῖται τὴν προσβολὴν αἰωνίως. Διὰ τοῦτο συμφέρει μᾶλλον νὰ μεταχειρίζηταί τις αὐτὸν φιλοφρόνως ἢ νὰ τὸν ἀπειλῇ ἢ τιμωρῇ. Ὁ ὁδηγός του, ὅστις πολλάκις εἶναι παῖς, διευθύνει αὐτὸν καθήμενος ἐπὶ τῶν ὤμων του. Ὅπως δ' ἀνέλθῃ ἐπ' αὐτῶν, βοηθεῖ αὐτὸν αὐτὸς ὁ ἐλέφας διὰ τῆς προβοσκίδος του. Ὁ παῖς διὰ τῆς φωνῆς καὶ τῶν νευμάτων διευθύνει τὰ βήματα τοῦ ἐλέφαντος καὶ κανονίζει τὰς κινήσεις του, κρατῶν μαστίγιον, ὅπερ μεταχειρίζεται μετὰ πολλῆς εὐλαβείας.

Ἡ μουσικὴ ἐπιδρᾷ ἀξιοθαυμάστως ἐπὶ τὸν ἀσιατικὸν ἐλέφαντα. Ἀπέδειξε τοῦτο νεώτερον πείραμα ἐκτελεσθὲν ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ τῶν Παρισίων, ἔνθα ὑπῆρχον ἄρρην καὶ θῆλυς ἐλέφας, οἵτινες ἐκανόνισαν τὰς κινήσεις των μὲ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς καὶ ἐκίνησαν τὸν θαυμασμὸν τῶν θεατῶν.

Ἄλλοτε ὁ ἐλέφας ὑπῆρχεν ἐν μεγίστῃ χρήσει εἰς τὰς μάχας. Ἐπίθετο ἐπὶ τῆς ράχεώς του πῦργος ξύλινος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐτοποθετοῦντο οἱ στρατιῶται, οἵτινες ἐκ τοῦ ὕψους ἐκείνου κατετόξευον τὸν ἐχθρόν. Σήμερον τὴν αὐτὴν ποιοῦνται χρῆσιν οἱ Ἀσιανοὶ πρίγκιπες καὶ οἱ κατακτηταὶ Εὐρωπαῖοι, οἵτινες μεταχειρίζονται τοὺς ἐλέφαντας καὶ ἐν τῇ θήρᾳ τῶν τίγρεων.

Συγγραφεύς τις λέγει ὅτι ἐν Ἰνδίαις οἱ ἐλέφαντες ἐξασκοῦνται εἰς τὸ ἐκστρατεύειν καὶ φέρειν μεγίστης ὁλκῆς πυροβόλα, πυρσοκροτοῦντα ἐπὶ τῆς ράχεώς των, ἄνευ οὐδενὸς φόβου τοῦ ζώου. Τὸ πυροβόλον τίθεται ἐπὶ φορείου, ὅπερ προσδένεται διὰ χονδροῦ σχοινίου ἐπὶ τοῦ ἐλέφαντος. Ὁ πυροβολητὴς ἵσταται ὄπισθεν τοῦ πυροβόλου, ἐπὶ θέσεως ἐν ᾗ ὑπάρχουσι σφαῖραι, πυρῖτις, καὶ τὰ λοιπὰ χρειώδη.

Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ὁ ἐλέφας εἶναι ζῶον φυσικῶς δειλὸν, καὶ ἰδίως ἐνώπιον πυρὸς κανονίων. Εἶναι ὅμως ἐπίσης βέβαιον ὅτι ἀποβαίνει λίαν χρήμον πρὸς μεταφορὰν πυροβόλων καὶ ἄλλων ἐφοδίων τοῦ πολέμου.

Ὑπάρχουσιν ἐν Εὐρώπῃ εἰς τοὺς κήπους ἡγεμόνων ἐλέφαντες ἐξασκηθέντες εἰς ἔργα λεπτότατα, οἷον εἰς τὸ δρέπειν ἄνθη, κατασκευάζειν ἀνθοδέσμας διὰ τῆς προβοσκίδος, λαμβάνειν δι' αὐτῆς νομίσματα, ἐκπωματίζειν φιάλας, ἀνοίγειν θύρας διὰ κλειδὸς, λύειν κόμβους καὶ ἄλλα παραπλήσια ποιεῖν.

Οἱ λαοὶ χωρῶν τινων τῆς Ἀσίας λατρεύουσι τοὺς ἐλέφαντας, πιστεύοντες ὅτι εἰς τὰ σώματα αὐτῶν ἐνοικοῦσιν οἱ ψυχαὶ τῶν προγόνων των. Ἰδίως προτιμῶνται παρ' αὐτῶν οἱ λευκοὶ ἐλέφαντες, οὓς περιβάλλουσι διὰ χρυσοϋφάντων ἐρίων καὶ κοσμοῦσι διὰ λίθων πολυτίμων. Οὐδαμοῦ τῆς Ἀσίας ὑπάρχει λαὸς τρεφόμενος διὰ τῆς σαρκὸς τοῦ ἐλέφαντος

Τὸ δεύτερον τῶν ἐλεφάντων εἶδος, καλούμενον ὑπὸ μὲν τοῦ Κυβιέρου elephas capensis, ὑπὸ δὲ τοῦ Βλουμενβαχ elephas africanus, ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Ἀφρικανικοῦ ἐλέφαντος ἢ ἐλέφαντος τοῦ Ἀκρωτηρίου, ὅστις ἐνδιαιτᾶται ἐν Σενεγάλῃ, τοῖς πλησιοχώροις τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος καὶ ἐν τοῖς μεταξὺ μέρεσιν.

Ὁ Ἀφρικανὸς ἐλέφας εἶναι μικρότερος τοῦ Ἀσιανοῦ. Οἱ τῆς Ἀφρικῆς κάτοικοι θηρεύουσιν αὐτὸν ὅπως τὸν φάγωσι· διὰ τοῦτο τὸν φονεύουσι διὰ βελῶν δηλητηριωδῶν ἢ διὰ πυροβόλων. Ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν αὐτὸν καὶ τὸν ρίπτουσιν εἰς βόθρους, οὓς καλύπτουσι διὰ κλάδων δένδρου καὶ χοός.

Ὁ Κυβιέρος φρονεῖ ὅτι οἱ Καρθαγένιοι συνελάμβανον αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐτιθάσευον, χρησιμοποιοῦντες αὐτοὺς καθάπερ πράττουσι καὶ ἐν Ἀσίᾳ.

Ὁ περιηγητὴς Bruce διηγεῖται θήραν ἐλεφάντων, γενομένην ἐν Ἀβυσσινίᾳ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ, λίαν περίεργον. Παραπέμποπομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ βιβλίον τῶν περιηγήσεων τοῦ ρηθέντος συγγραφέως.

Περὶ τοῦ Ἀφρικανοῦ ἐλέφαντος οὐδὲν ἄλλο ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν.

ΓΑΜΟΣ ΒΕΔΟΥΙΝΩΝ.

Τῷ 1811, ἐνῷ ὁ ἐκ Πεδεμοντίου ἱππότης Λάσκαρης καὶ ὁ σύντροφός του Φατάλιας Σάϋεγκιρ ἐξ Ἀλεππίου, διέμενον παρὰ τοῖς Βεδουίνοις ἢ πλανοβίοις Ἄραψι τῆς μεγάλης ἐρήμου τῆς Συρίας, συνήφθη γάμος μεταξὺ τοῦ υἱοῦ ἑνὸς ἀρχηγοῦ φυλῆς καὶ τῆς κόρης ἑτέρου. Ἰδοὺ πῶς ἀφηγεῖται τὸ γεγονὸς ὁ Φατάλιας.

. . . . Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας συνωμολογήθη γάμος μεταξὺ τοῦ Γιάρα, υἱοῦ τοῦ Φάρες, ἀρχηγοῦ τῆς φυλῆς Ἐλ-Ἄρμπα, καὶ τῆς Σάβας, κόρης τοῦ Βαργιᾶς, ἀρχηγοῦ ἑτέρας ἰσχυρᾶς φυλῆς. Ἡ νύμφη ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ὡραιοτέρα τῆς ἐρήμου. Ἰδίως ἐγὼ ἔλαβον μέγα μέρος εἰς τὴν συνομολόγησιν τοῦ γάμου, ἅτε γνωρίσας τὴν νεάνιδα ὅταν ἔμενα παρὰ τῷ πατρί της.

α Ὁ Φάρες παρακάλεσε τὸν Δραϊὴ (α) νὰ τὸν συνοδεύσῃ παρὰ τῷ Βαργιᾶς, ὅπως ποιήσῃ τὴν πρότασιν. Οἱ ἄριστοι τῆς φυλῆς συνώδευσαν αὐτοὺς ἐν πλουσίαις στολαῖς. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Βαργιᾶς ἄ-ευ ἐμποδίου τινός. Μετά τινα λεπτὰ ὁ Δραϊὴ, λαβὼν τὸν λόγον:

— Διατί, εἶπε, τόσῳ ψυχρῶς μᾶς ὑποδέχεσθε; Ἐὰν δὲν θέλετε νὰ παραθέσητε ἡμῖν τράπεζαν, ἐπανακάμπτομεν οἴκαδε.

Ἐν τούτοις ἡ Σάβα, ἀποσυρθεῖσα εἰς τὸ μέρος τῆς σκηνῆς τὸ ὡρισμένον διὰ τὰς γυναῖκας, παρετήρει τὸν ὑποψήφιον γαμβρὸν ἐπισταμένως. Σημειωτέον ὅτι διαπραγματεύσεις περὶ γάμου δὲν δύνανται νὰ ἀρχίσωσι, πρὶν ἢ ἡ μελλόνυμφος διακοινώσῃ ὅτι ἐγκρίνει τὸν προτεινόμενον γάμον. Ἐὰν μετὰ τὰς διὰ τοῦ βλέμματος ἐρεύνας της, ἡ κόρη ὁμολογήσῃ τῇ μητρί της ὅτι ὁ γαμβρὸς δὲν τῇ ἀρέσκει, αἱ διαπραγματεύσεις δὲν ἄρχονται. Τὴν φορὰν ὅμως ταύτην ἐπρόκειτο περὶ νέου ὡραιοτάτου, ἡ δὲ Σάβα δὲν ὤκνησε νὰ εἴπῃ τὸ ναὶ τῇ μητρί της. Τότε αὕτη εἶπε τῷ Δραϊῇ:

— Καλῶς ὡρίσατε! Οὐ μόνον θὰ σᾶς δώσωμεν εὐχαρίστως νὰ φάγητε, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι ἄλλο ποθήσητε.

— Ἴσα ἴσα ἤλθομεν ἐνταῦθα, εἶπεν ὁ Δραϊὴ, ὅπως ζητήσωμεν τὴν κόρην σου διὰ τὸν υἱὸν τοῦ φίλου μας. Ποῖαν θὰ δώσωμεν προῖκα;

— Ἑκατὸ καμήλους, ἀπεκρίθη ὁ Βαργιᾶς, πέντε φορβάδας ἐκ τοῦ εἴδους τῶν Νέγκτε,

[α] Ὁ Δραϊὴ ἦτο τότε ἀρχηγὸς πάντων τῶν Βεδουίνων τῆς Συρίας.

500 πρόβατα, καὶ τρεῖς μαύρους καὶ τρεῖς μαύρας, ὅπως ὑπηρετῶσι τὴν Σάβαν. Προικοσκευὴν δὲ θὰ δώσητε ἕνα μ α κ λ ᾶ (εἶδος ἐφεστρίδος) χρυσοκέντητον, ἐσθῆτα ἐκ Δαμασκηνῆς μετάξης, 10 ψέλλια κοράλλινα, καὶ ἐμβάδας κιτρίνας.

Ὁ Δραϊὴ τῷ παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀπαίτησίς του ἦτο ὑπερβολική.

— Τοιουτοτρόπως, τῷ εἶπε, θέλεις νὰ ἐφαρμόσῃς τὸ ἀραβικὸν λόγιον: « Ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ νυμφεύσῃς τὴν κόρην σου, ἐξώγκωσον τὴν ἀξίαν της ». Ἔσο συγκαταβατικώτερος, ἐὰν ποθῇς νὰ ἔλθωμεν εἰς εὐχάριστον ἀποτέλεσμα.

Ἐπὶ τέλους ἡ προῖξ ἐσυμφωνήθη εἰς 50 καμήλους, δύο φορβάδας, 200 πρόβατα, ἕνα μαῦρον καὶ μίαν μαύρην. Προικοσκευὴ δὲ ἐνεκρίθη ἡ παρὰ τοῦ πατρὸς αἰτηθεῖσα, εἰς ἣν προσετέθησαν μάλιστα ἐμβάδες κίτριναι διά τε τὴν πενθερὰν καὶ πολλοὺς ἄλλους τῆς οἰκογενείας τῆς νύμφης. Συνταχθέντος τοῦ προικοσυμφώνου, ἀνέγνωσα αὐτὸ ἐγὼ ὑψηλοφώνως. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν οἱ παριστάμενοι ἀπήγγειλον τὸ *Φαλιχὰ*, ὅπερ ἐστὶ τὸ *Πάτερ ἡμῶν* τῶν Μουσουλμάνων, καὶ ὅπερ ἐπισφραγίζει πάντοτε τὰ προικοσύμφωνα, εἶτα προσεφέρθη ἡμῖν γάλα καμήλου. Ἔπειτα παρετέθη τράπεζα πλουσία, καὶ μετ' αὐτὴν οἱ νέοι, ἱππεύσαντες, ἐτέλεσαν διάφορα γυμνάσια, εἰς ἃ διέπρεψεν ὁ Γιάρας, θαυμασθεὶς ὑπὸ τῆς νύμφης. Τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης, διελύθημεν, ἕκαστος ἀπασχοληθεὶς εἰς τὰς προετοιμασίας τοῦ γάμου.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἡ προῖξ ἦ, κάλλιον εἰπεῖν, τὸ ἀντίτιμον τῆς Σάβας, ἦτο ἕτοιμον καὶ μεγάλη συνοδία ἐσχηματίσθη, κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν. Ἡγεῖτο πρῶτος ἱππεὺς φέρων σημαίαν λευκὴν καὶ κραυγάζων:

— Φέρω τὴν ἀκηλίδωτον τιμὴν τοῦ Βαργιᾶς.

Μετ' αὐτὸν εἵποντο ἀνθοστόλιστοι αἱ κάμηλοι, ὁδηγούμεναι ὑπὸ τῶν καμηληλατῶν. Εἶτα ὁ μαῦρος, ἔφιππος καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἀδόντων δημοτικὰ ἄσματα. Ὄπισθεν αὐτῶν ἠκολούθουν πολεμισταὶ φέροντες τουφέκια, δι' ὧν ἐκ διαλειμμάτων ἐπυροβόλουν. Ἠκολούθει ἔπειτα γυνὴ φέρουσα θυμιατήριον, ἐν ᾧ συνεχῶς ἔρριπτε λίβανον. Ὄπισθεν ἠκολούθουν τὰ πρόβατα, ὁδηγούμενα ὑπὸ βοσκῶν ᾀδόντων, καθάπερ ἔπραττεν ὁ Σιμπούκ, ἀδελφὸς τοῦ Ἀντὰρ (α) πρὸ 2,000 ἐτῶν, καθόσον τὰ τῶν Βεδουίνων ἔθιμα οὐδέποτε μεταβάλλονται. Ἠκολούθει μετ' αὐτοὺς ἡ μαύρη, ἔφιππος, περιστοιχουμένη ὑπὸ 200 γυναικῶν πεζῶν, ποιουσῶν θόρυβον ἄρρητον, δηλωτικὸν χαρᾶς. Τούτοις εἵπετο κάμηλος φέρουσα τὴν προικοσκευὴν, διατεθειμένην οὕτως ἐπ' αὐτῆς, ὥστε νὰ φαίνηται ἅπασα. Παῖς μιᾶς τῶν ἀρίστων οἰκογενειῶν, ἐπὶ καμήλου καθήμενος, ἠκολούθει τελευταῖος, κραυγάζων:

— Δυνάμεθα νὰ νικῶμεν ἀείποτε! Τὸ πῦρ τῶν ἐχθρῶν μας ἀς σβέννυται πάντοτε!

Καὶ ὁμὰς ἄλλων παίδων κυκλούντων αὐτὸν ἀπήντα ἐν χορῷ:

— Ἀμήν!

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἔτρεχον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὅπως θεάσωμαι κάλλιον καὶ λεπτομερῶς τὰ πάντα. Ὁ Βαργιᾶς ἦλθε τότε πρὸς ἡμᾶς μετὰ τῶν ἱππέων καὶ τῶν γυναικῶν τῆς φυλῆς του. Ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει του αἱ κραυγαὶ καὶ τὰ ἄσματα ἐπλήρωσαν τὸν ἀέρα. Προσεφέρθη ἡμῖν καφὲς καὶ εἶτα γεῦμα. Δέκα κάμηλοι, τριάκοντα ἀρνία καὶ μεγίστη ὀρύζης ποσότης ἀπετέλεσαν τὸ γεῦμα τοῦτο. Μετ' αὐτὸ προσεφέρθη ἡμῖν δεύτερος καφές.

Παρεδόθη ἔπειτα ἡ προῖξ. Ἀπηγγέλθη καὶ αὖθις ἡ προσευχὴ, καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ὁ Γιάρας ἐπανέλθῃ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἵνα παραλάβῃ τὴν νύμφην.

Ἀνατειλάσης τῆς ἡμέρας τῶν γάμων, ὁ Δραϊὴ καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ, λίαν πρωΐ, ἐξῆλ-

[α] Περὶ Ἀντὰρ ἴδε «Ἀνατολὴν» Τόμ. Α'. σελ. 303.

θον μετὰ 1000 ἱππέων καὶ 500 γυναικῶν, ὅπως μεταβῶσι καὶ αἰχμαλωτίσωσι τὴν ὡραῖαν Σάβαν. Ἐδῶ συνήφθη μάχη πλαστὴ μεταξὺ τῶν ἐπιτιθεμένων καὶ τῶν τῆς φυλῆς τῆς νύμφης. Ἐν τῇ πλαστῇ ταύτῃ μάχῃ ἐπέρχονται πολλάκις καὶ ἀπευκταῖα. Διὰ τοῦτο ὁ γαμβρὸς δὲν λαμβάνει μέρος εἰς αὐτήν. Τὴν φορὰν ταύτην δὲν συνέβη ἄλλο παρ' ὅτι ἐπληγώθησαν περὶ τοὺς εἴκοσι, καὶ ἡ νίκη ὑπῆρξεν ὡς εἰκὸς ἐκ μέρους τοῦ γαμβροῦ. Οἱ ἡμέτεροι συνέλαβον τὴν νύμφην καὶ παρέδωκαν αὐτὴν ταῖς γυναιξί μας.

Ἡ Σάβα ἐσυνοδεύετο ὑπὸ εἰκοσάδος νεανίδων καὶ τριῶν καμήλων φορτωμένων. Ἡ πρώτη κάμηλος ἔφερε τὴν ἕδραν ἐφ' ἧς θὰ ἐκάθητο, ἡ δευτέρα τὴν σκηνήν της, καὶ ἡ τρίτη τὰ μαγειρικὰ σκεύη.

Τεθεῖσα ἐπὶ τῆς πρώτης καμήλου, ἐξεκίνησε τότε ἡ Σάβα. Πρὸ αὐτῆς ὥρμησαν ἱππεῖς, ὅπως ἀναγγείλωσι ταῖς καθ' ὁδὸν φυλαῖς τὸν γάμον. Αὗται δὲ ἐξήρχοντο πρὸς συνάντησίν μας, καὶ ἔρριπτον θυμιάματα καὶ πρόβατα πρὸ τῶν ποδῶν τῆς καμήλου τῆς νύμφης.

Δύσκολον μοὶ ἀποβαίνει νὰ περιγράψω τὴν ὡραῖαν ταύτην σκηνὴν ἀκριβῶς, ἢ νὰ δώσω ἰδέαν τινὰ τῶν συμβάντων καθ' ἅπασαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα. Πῶς δὲ νὰ ζωγραφίσω τοὺς χορούς, τὰ ᾄσματα, τὰ παιγνίδια, τὰ συμπόσια, τὰς κραυγὰς παντὸς εἴδους, τὰ ἐπακολουθήσαντα μετὰ τὴν ἄφιξίν μας; Δύο χιλιάδες λίτραι ὀρύζης, 20 κάμηλοι καὶ 500 πρόβατα κατεβροχθίσθησαν εἰς ἓν συμπόσιον τῶν ἀρχηγῶν. Ὀκτὼ ὁλόκληροι φυλαὶ ἐφιλοξενήθησαν ὑπὸ τοῦ Φάρες, περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐκραύγαζεν ἔτι ὁ κῆρυξ:

— Ὁ θέλων νὰ φάγῃ ἀκόμη, ἂς ἔλθῃ!

Πόσον ἀρχαῖοι εἶσιν οἱ γάμοι τῶν Βεδουΐνων!

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Βουλευτὴς διακόπτων. — Ὁ Δουπὲν ἦτο, ὡς γνωστόν, εἷς ἐκ τῶν ἀρίστων κατὰ καιροὺς προέδρων τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς. Βουλευτής τις, αὐτοῦ προεδρεύοντος, εἶχε τὴν ἀναίδειαν νὰ διακόπτῃ συνεχῶς τοὺς ἀγορεύοντας ῥήτορας καὶ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἄνευ ἀποχρώσης ἀνάγκης. Ἐκεῖνος ὅμως οὐδέποτε ἠγόρευε, στερούμενος τοῦ φυσικοῦ δώρου τοῦ λόγου. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἣν ὁ ῥηθεὶς Βουλευτὴς διέκοψε πολλάκις τὸν ἀγορεύοντα ῥήτορα,

— Κύριε Βουλευτά, εἶπεν αὐτῷ ὁ Δουπὲν, ἐὰν ἐξακολουθήσητε διακόπτοντες οὕτωσι, θὰ σᾶς δώσω πρὸς τιμωρίαν τὸν λόγον.

Ἀθωότης κλέπτου. — Κύριός τις, ἰδὼν ὅτι ὁ ὑπηρέτης του ἐξώδευε πολλὰ εἰς ἐνδύματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, ἀξίας ἀνωτέρας τοῦ τακτικοῦ του μισθοῦ, ἐνόησεν ὅτι τὸν ἔκλεπτε. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν λοιπὸν τὸν ἐκάλεσε, καὶ

— Ἰωσήφ, τῷ εἶπε, σοὶ αὐξάνω τὸν μισθόν σου, ἐὰν ἀποφασίσῃς νὰ μὲ ὑπηρετῇς τιμίως καὶ νὰ μὴ μὲ κλέπτῃς.

— Καὶ πόσον θὰ μοῦ τὸν αὐξήσητε; ἠρώτησεν ἀφελῶς ὁ ὑπηρέτης.

— Θὰ σοὶ δώσω 30 φράγκα πλειότερον κατὰ μῆνα. Εἶσαι εὐχαριστημένος;

— Μὰ τὸν Θεόν, αὐθέντα, δὲν μὲ συμφέρει, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης.

Τὰ ἔργα τοῦ Θωμαζέου.—Ὁ διάσημος οὗτος τῆς Ἰταλίας σορὸς ἔγραψε 19 συγγράμματα θρησκευτικά, 35 ἠθικὰ καὶ μεταφυσικά, 66 ἱστορικὰ καὶ πολιτικά, 17 ποιήσεις καὶ μυθιστορίας, 13 περὶ τεχνῶν, 13 φιλολογικά, 30 κριτικῆς, 15 μεταφράσεις, καὶ 7 διατόρου ὕλης. Τὸ ὅλον 215!!

Δὲν ἀρκοῦσι ταῦτα. Ἔγραψεν ἄρθρα καὶ διατριβὰς εἰς 12 περιοδικὰ συγγράμματα, εἰς 40 φιλολογικὰς ἐφημερίδας καὶ εἰς 29 πολιτικὰ φύλλα.

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του 30 ἀνετυπώθησαν 4, 6, 8 ἢ 9 φορὰς, μὴ συμπεριλαμβανομένων ἄλλων τυποκλοπικῶν αὐτῶν ἐκδόσεων.

Ἔγραψε δὲ ὁ ῥηθεὶς λατινιστὶ, ἰταλιστὶ, γαλλιστὶ καὶ ἑλληνιστί.

Μία ἐκ τῶν μεταφράσεών του εἶναι καὶ οἱ «βίοι τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῆς Κεφαλληνίας» οὗ; μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου τοῦ Ἀνθίμου Μαζαράκη.

Αἱ ἐφημερίδες ἐν Λονδίνῳ.—Ἰδοὺ ἡ κατὰ μέσον ὅρον κυκλοφορία τῶν ἐν Λονδίνῳ ἐκδιδομένων σπουδαιοτέρων ἐφημερίδων.

Ὁ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος» πωλεῖ 170,000 ἀντίτυπα. Ἡ «Σημαία» 140,000. Τὰ «Ἡμερήσια Νέα» 90,000. Ὁ «Χρόνος» 70,000. Ὁ «Ἑωθινὸς Ἀγγελιαφόρος» 6,000. Ὁ «Ἑωθινὸς Ταχυδρόμος» 3,500. Ἡ «Ἠχὼ» 80,000. Ἡ «Φυρδὴν Μίγδην» 8,000. Ἡ «Σφαῖρα» 7,000. Τὸ ὅλον τῶν πωλουμένων καθ' ἑκάστην ἀντιτύπων 569,000. Εὐδαίμονες Ἄγγλοι!!

Γαμβρὸς καὶ πενθερός.—Πλούσιος τραπεζίτης εἶχε συζεύξει τὴν κόρην του μετά τινος δικαστοῦ, ὅστις συχνὰ πυκνὰ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν καὶ παρεπονεῖτο διὰ τὸν ἐλαφρὸν χαρακτῆρα τῆς νύμφης.

Ἀφοῦ πυριάκις ἠνόχλησεν ὁ γαμβρὸς τὸν τραπεζίτην, οὗτος, βαρυνθεὶς πλέον, εἶπε τῷ γαμβρῷ του:

— Διαβεβαίωσον τὴν κόρην μου ὅτι ἐὰν ἐξακολουθῇ οὕτω φερομένη πρὸς σὲ, θὰ τὴν ἀποκληρώσω. Δὲν θὰ τῇ ἀφήσω λεπτὸν ἐκ τῆς περιουσίας μου!

Ὁ γαμβρὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἦτο λίαν εὐχαριστημένος διὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς συζύγου του, καὶ δὲν ἠνόχλησε πλέον τὸν πενθερόν του.

Μάθημα εἰς φιλάργυρον.—Ὁ βαρῶνος Ροσίλδ εἶχε μεταβῆ πρὸς ἐπίσκεψιν ἑτέρου τραπεζίτου φίλου του, ἀλλὰ λίαν φιλαργύρου.

Ἀοιδός τις εἰσῆλθεν εἰς τὸ προαύλιον τῆς οἰκίας καὶ ἤρξατο ᾄδων ἓν ᾆσμα. Ὁ τραπεζίτης λαμβάνει δύο σολδία καὶ πρὶν ἢ ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον, ἐφαίνετο ζητῶν τι...

— Τί ζητεῖτε; ἠρώτησεν ὁ Ροσίλδ.

— Τεμάχιον χάρτου διὰ νὰ τυλίξω αὐτὸ τὸ μπαξίσι....

— Δόσατέ μοι· ἔχω ἐγὼ χαρτίον.

Καὶ ἐξαγαγὼν τραπεζογραμμάτιον ἐκ 500 φράγκων ἐτύλιξε τὰ δύο σολδία τοῦ φιλαργύρου καὶ ἔρριψεν αὐτὰ ἐκ τοῦ παραθύρου εἰς τὸν ἀοιδόν.

Ὁ φιλάργυρος ἔμεινεν ὡς στήλη ἁλός.

Κινεζικὸν θέατρον. — Ἠγέρθη ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Καλλιφορνίας θέατρον Κινεζικόν. Οἱ θεαταὶ ἀνῆλθον τὴν πρώτην ἑσπέραν εἰς 1800. Ἡ παράστασις ἤρξατο ἀπὸ τῆς 7 1)2 τῆς ἑσπέρας καὶ ἔλκξε τὴν 3ην ὥραν τῆς πρωΐας! Τοῖς θεαταῖς προσεφέροντο κατὰ τὰ διαλείμματα τέϊον καὶ σιγάρα. Τιμὴ τῆς εἰσόδου ὡρίσθη ὡς ἑξῆς·

Διὰ τὴν πρώτην	θέσιν	22	φράγκα;
» » δευτέραν	»	14	»
» » τρίτην	»	9	»

Μὴ λησμονήσωμεν ὅμως ὅτι ἐν τῇ Καλλιφορνίᾳ ἐξάγεται ὁ χρυσός.

Τὸ δρᾶμα συνέκειτο ἐκ 16 πράξεων καὶ 32 εἰκόνων. Ἦτο συνονθύλευμα ἐξ ἐρίδων, ραδιουργιῶν, φόνων, αὐτοκτονιῶν, δηλητηριάσεων, νεκρικῶν ἐκφορῶν, καταδιώξεων, κτλ. Ὁ θίασος σύγκειται ἐξ 122 προσώπων. Τὸ ἀνεγερθὲν θέατρον ἐστοίχισε 50,000 δόλλαρ, ἤτοι πλέον τῶν 250,000 φράγκων.

Θλίψεις τῆς χειρός. — Ἀμερικανός τις ἐταξινόμισεν οὕτωσι τὰς χειραψίας.

1ον Ἡ ἀντλιοειδής.— Ὅταν θλίβῃ τις τὴν χεῖρα τοῦ ἄλλου κινῶν αὐτὴν ἀπὸ τὰ ἄνω

πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τ' ἄνω.

2ον Ἡ τῆς οὐρᾶς τοῦ κυνός.—Ὅταν ἐν τάχει κινῇ τις τοῦ ἄλλου τὴν χεῖρα ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τ' ἀριστερὰ καὶ τ' ἀνάπαλιν.

3ον Ἡ δίδυμος.—Ὅταν μὲ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας χαιρετῶμεν τὸν ἄλλον, θλίβοντες τὴν ἰδικήν του.

4ον Ἡ πτωματική.—Ὅταν δίδωμεν τὴν χεῖρα καὶ ἀφίνωμεν αὐτὴν ἀκίνητον καὶ νεκρὰν ὅπως ὁ ἄλλος τὴν θλίψῃ.

5ον Ἡ παλμοειδής. — Ὅταν χαιρετῶμεν θλίβοντες μὲν τὴν χεῖρα τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων.

6ον Ἡ ἐπιληπτική.— Ὅταν τρέμῃ ἡ χεὶρ πτομένη τῆς ἄλλης, καὶ

7ον Ἡ ἐμπαθής. — Ὅταν θλίβωμεν τὴν ἄλλην χεῖρα μετὰ πάθους καὶ δὲν ἀφίνομεν εὐκόλως αὐτήν.

Πῶς σᾶς φαίνονται οἱ Ἀμερικανοί;

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΗ ΑΔΕΛΦΗ ΜΟΥ.

Θεέ μου! μόνος, ὀρφανὸς καὶ δυστυχὴς εὑρέθην
Εἰς τὰ πελάγη φοβεροῦ, πολυταράχου βίου,
Κ' ἐνῷ τυφλῶς εἰς τὴν πνοὴν τῆς τύχης μου ἀφέθην
Μ' ὑπομονὴν Ἰώβειον, μ' ὑπομονὴν ἁγίου,
Εὗρον λιμένα ἀδελφῆς προσφιλεστάτης στήθη,
Ἥτις ἐστὶ τῶν πόνων μου καὶ τῶν δεινῶν ἡ λήθη.

Εἶναι τοσοῦτον τρυφερὰ, ἀγαπητὴ, γλυκεία,
Ὥστε μαζύ της λησμονῶ εὐκόλως τὰ δεινά μου·
Εἶναι γλυκύτης ἀληθὴς, στοργὴ, παρηγορία,
Ὦ! εἴθε νὰ εὑρίσκετο ἀείποτε σιμά μου!
Θὰ ἤμην τότε εὐτυχὴς, θὰ ἔζων εὐδαιμόνως,
Κι' ἂς ἤμην πένης, ὀρφανὸς καὶ δυστυχὴς καὶ μόνος.

Ποσάκις μία συμβουλὴ τῆς ἀδελφῆς ἐκείνης,
Δὲν μὲ ἀπήλλαξε τινὸς παρεκτροπῆς ἢ λάθους!
Ποσάκις μοὶ ἐμείωσε τὸ μέγα τῆς ὀδύνης,
Μ' ἕνα της μόνον στεναγμὸν ἀπὸ καρδίας βάθους!
Ποσάκις μ' ἐνεθάρρυνε, ποσάκις μ' ἐβοήθει,
Καὶ πόσον ἂν ὑπέφερα αὐτὴ δὲν ἐφοβήθη!

Ὦ! πόσον δι' ἐμὲ πονεῖ, πόσον αὐτὴ φροντίζει!
Εἶν' ὄντως κόρη τῆς Ἐδὲμ, παρήγορος Θεότης,
Τὸ ἐρεβῶδες πνεῦμά μου ποσάκις δὲν φωτίζει!
Ὅταν τὴν βλέπω δὲν πονῶ, εἶμ' ὅλος ἱλαρότης·
Τόσῳ γλυκεῖαν ἀδελφὴν καὶ τίς δὲν τὴν λατρεύει,
Καὶ τίνα αὕτη ἀδελφὸν δὲν θέλγει, δὲν μαγεύει;

Ἓν μόνον εἶναι τ' ὄνειρον τοῦ βίου μου, ἓν μόνον,
Νὰ τὴν ἰδῶ ὡς τάχιστα εὐδαίμονα, ὀλβίαν.
Θὰ ἐλησμόνουν τότ' εὐθὺς πάντα ἀρχαῖον πόνον,
Τὰ τόσα μου παθήματα, τὴν τόσην ἀτυχίαν.
Καὶ ἄλλο ἓν ἔτι ποθῶ... Τῶμμα μου ὅταν σβύσῃ,
Μὲ τὴν φιλτάτην χεῖρά της ἐκείνη νὰ τὸ κλείσῃ.

1878 Α.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος

Ὠκεανὸς—Κέα

Λύσις τοῦ Γρίφου

Γυναικὸς πίστις τὸ χρῆμα

ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι ἐγὼ, ὡς ἅπαντες, τῆς κοινωνίας μέρος·
Ἀνήκει εἰς τὸ φόλον μου ἀκόμη καὶ ὁ ἔρως.
Ἂν ὅμως τις τὸν τράχηλον θελήσῃ νὰ μοὶ κόψῃ,
Ἄνευ ἐμοῦ δὲν δύναται ποτέ του νὰ προκόψῃ,
Ἄνευ ἐμοῦ ἀδύνατον αὐτός ποτε νὰ ζήσῃ,
Οὐδὲ τὸ φῶς ἄνευ ἐμοῦ δύναται νὰ φωτίσῃ·
Ἂν πάλιν τὸ μεσαῖόν μου, ὡς εἶμαι νῦν, προτάξῃ,
Θὰ ἴδῃ πρὸ αὐτοῦ Θεὰν, ἀλλὰ δὲν θὰ τρομάξῃ·

Π. Ε. Α.

ΓΡΙΦΟΣ.

ΣΤ'. ζ ὁ η ναι λογπ τως